

Praca z dzieckiem zdolnym w przedszkolu

dr Aleksandra Piotrowska
Ambasador marki MAC

Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP
Uniwersytet Warszawski

Istota zdolności

Zdolności to różnice indywidualne, które sprawiają, że

- przy jednakowej motywacji
- jednakowym uprzednim przygotowaniu
- w tych samych warunkach zewnętrznych
- ludzie uzyskują niejednakowe rezultaty w uczeniu się i działaniach

Rodzaje zdolności :

1. Sfera wpływu na zachowanie:
 - poznawcze
 - organizacyjne
 - wykonawcze (realizacyjne)

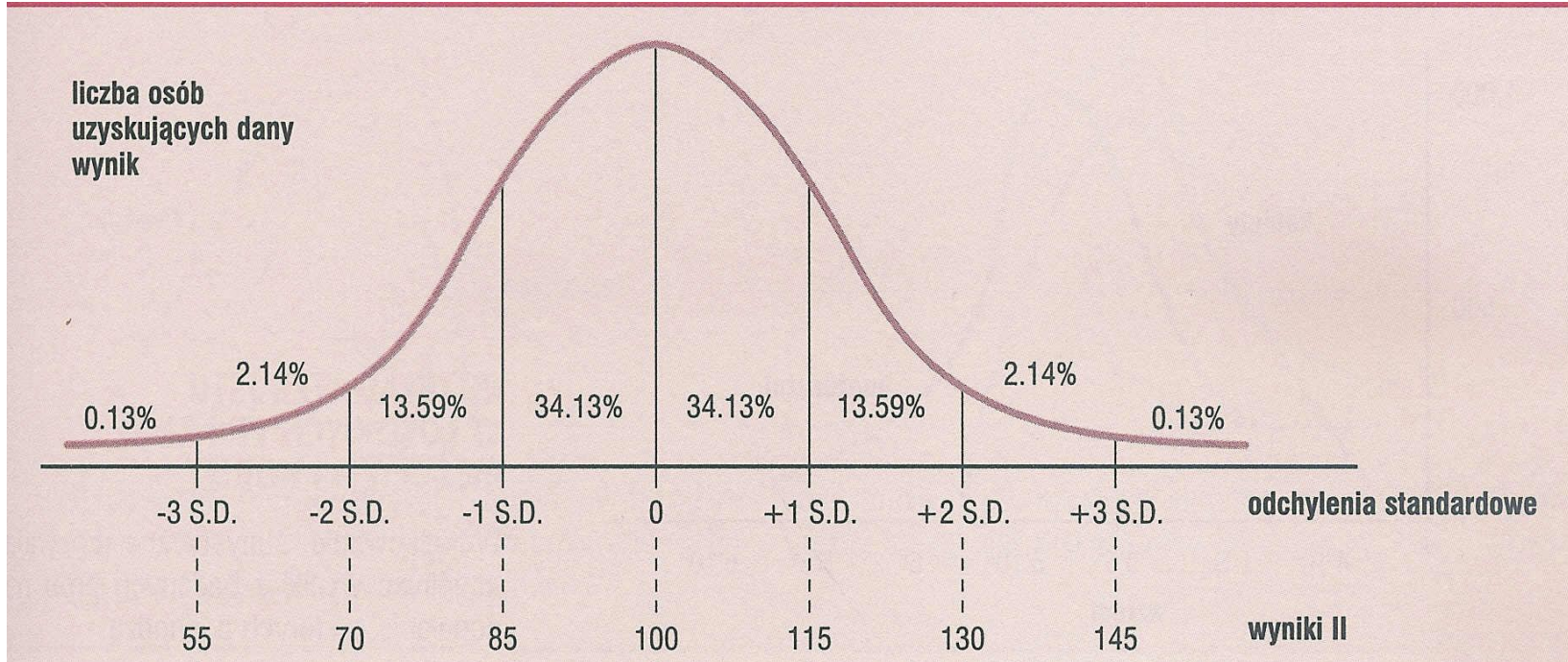
2. Zakres wpływu:
 - ogólne (inteligencja)
 - specjalne (kierunkowe, uzdolnienia)

Talent wg Tannenbauma:

Wybitne zdolności, na które składają się:

- Odpowiedni poziom inteligencji
- Wiązka zdolności specjalnych
- Pozaintelektualne warunki wewnętrzne, sprzyjająca struktura osobowości
- Czynniki środowiskowe
- Czynniki losowe (tzw. God Finger)

Rozkład zdolności:

Geneza zdolności:

- Odwieczny spór natura – środowisko (teorie egzogenne i endogenne)
- Wyniki badań współczesnych:

zdolności = f (biologia x środowisko)

Rozpoznawanie zdolnego przedszkolaka:

1. Sfera intelektualna:
 - Zainteresowanie gromadzeniem wiedzy, nowymi informacjami, zależnościami
 - Częste stawianie pytań (i ich wysoka jakość, np. pytania o czas, śmierć,)
 - Bogata wiedza ogólna
 - Zwykle wczesny i bogaty rozwój mowy

Rozpoznawanie zdolnego przedszkolaka:

- Łatwość uczenia się, dobra pamięć
- Możliwość długiej koncentracji, zwłaszcza na interesującym dziecko zadaniu
- Żywa wyobraźnia, pomysłowość
- Szybkie wychwytywanie tego, co istotne
- Koncentracja w trakcie słuchania odpowiedzi na zadane przez nie pytanie
- Poszukiwanie nowych wyzwań i wielu rozwiązań problemu

Rozpoznawanie zdolnego przedszkolaka:

2. Sfera społeczna

- Preferowanie towarzystwa starszych dzieci i dorosłych, niż rówieśników
- Częste zdolności przywódcze
- Gotowość do nonkonformizmu (co bywa przyczyną konfliktów)
- Skłonność do negocjowania, sprawne przekonywanie i argumentowanie

Rozpoznawanie zdolnego przedszkolaka:

3. Sfera emocjonalna

- Nadwrażliwość na niesprawiedliwość, krzywdę
- Wrażliwość na krytykę – szczególnie u młodszych przedszkolaków
- Mogą być dojrzałe lub niedojrzałe emocjonalnie
- Możliwość krańcowych zmian humoru (gł. przy niedojrzałości emocjonalnej)
- Poczucie humoru, często tzw. czarnego

Cele pracy ze zdolnym przedszkolakiem:

- Rozwijanie zainteresowań, zdolności
- Pobudzanie wiary we własne możliwości i realistycznej samooceny
- Rozwijanie ciekawości poznawczej
- Stwarzanie sytuacji doskonalących pamięć, koncentrację, myślenie, mowę
- Kształtowanie odporności na stres

Ogólne zasady pracy z dzieckiem zdolnym:

1. Tworzenie klimatu akceptacji, bezpieczeństwa
2. Zachęcanie do aktywności, inicjatywy – bez krytycznej oceny pomysłów dziecka
3. Stymulowanie wybitnych zdolności
4. Nie chronienie przed błędami i ich skutkami
5. Nie zapominanie o konieczności zabawy
6. Szanowanie pomysłów i propozycji dziecka

Warunki skuteczności oddziaływań:

- Udział dziecka w wyborze i planowaniu zajęć, szanowanie potrzeb, zainteresowań
- Dostarczanie dziecku satysfakcji, wzmacnianie poczucia wartości
- Umożliwianie samodzielności, realizacji własnych pomysłów
- Unikanie nadmiernego obciążania dziecka i monotonii pobudzanych czynności

Metody pracy z dzieckiem zdolnym:

- Różnorodność metod – oparte na słowie, oglądzie, działaniach praktycznych
- Uczenie się przez odkrywanie, działanie, przeżywanie
- Dominacja metod zabawowych
- Uwzględnianie pracy indywidualnej, grupowej i zbiorowej

Pożądane cechy, postawy nauczyciela:

- Niedyrektywność, gotowość rozumienia dziecka – a nie jego oceniania i korygowania
- Empatia, dostrzeganie emocji innych ludzi i współbrzmienie z nimi
- Entuzjizm, zapał (udziela się!)
- Pomysłowość, gotowość do nieszablonowych inicjatyw i zachowań
- Akceptacja dziecięcych zachowań (bo zdolny przedszkolak wciąż jest dzieckiem...)

Dziękuję za uwagę.